

Kitter

Purder, applicateur, monteur afdichtingen, kaskitter 9562

REFERENTIE
Kitter 9562

BETREFT
Beroepsbeschrijving

PAGINA
1 van 7

1. Algemeen

De kitter/purder is een benaming voor twee te onderscheiden kleine beroepsgroepen waarvan de werkzaamheden en omstandigheden voor een gedeelte overeenkomen. De kitter wordt in de functielijst in de CAO Bouwbedrijf genoemd. De precieze omvang van de beroepsgroep is niet bekend. Er is een Nederlandse Vereniging van Kitverwerkende bedrijven (NVK). Bij de vereniging zijn 25 bedrijven aangesloten die (bijna) uitsluitend op professionele wijze kitten verwerken. De NVK werkt samen met een aantal kitproducenten. De purder, zoals de monteur afdichtingen in het algemeen wordt genoemd, is werkzaam in de nieuwbouw. Het aantal purders dat in Nederland werkzaam is, ligt waarschijnlijk tussen de 50 en 100. Ze zijn meestal in dienst bij grote bouwbedrijven; naar schatting zijn er 10 bedrijven die purders in dienst hebben.

2. Werkzaamheden

De kitter brengt in het werk de juiste kitten en primers aan op diverse ondergronden. Kitten worden aangebracht voor het dichtend van (dilatatie)voegen, naden, kieren en gaten. Tevens voor overbrugging van vochtigheids- en temperatuursverschillen tussen verschillende bouwmaterialen. Ze worden verwerkt bij beglazing, kozijnen, tegelwerk, aanrechtbladen. Maar ook bij vloestofdichte bestratingen, balkongalerijen, mestsilo's, brandwerende muren, etc. Kit wordt met een kitspuit aangebracht vanuit kokers of borsten of met accupistolen. Op grote werken wordt met een voorraadvat en doseerpomp gewerkt. De apparatuur en het gereedschap van de kitter worden vaak met oplosmiddelen (Thinner) schoongemaakt.

De kitter kan voegen afgladden (nastrijken) met een spatel of een afgladmiddel. Niet uitgeharde kit kan worden verwijderd met remover. Kitvoegen moeten periodiek worden gecontroleerd op gebreken (beschadigingen, hechting, elasticiteit, afdichting) en zonodig worden hersteld. Bij herstelwerkzaamheden worden oude kitvoegen zo nodig mechanisch verwijderd.

De purder houdt zich bezig met het aanbrengen van PUR-schuim in kieren en openingen; soms worden oppervlakken gesprayd. Per dag worden 10 tot 15 woningen gedaan. Men werkt hoofdzakelijk met één-component PUR-schuim (PUR = polyurethaan), dat met behulp van een spuitbus, of vanuit een op de rug gedragen cilinder met een schuimpistool of -lans wordt aangebracht. Er wordt vooral gewerkt volgens de gietmethode, waarbij het schuim als een

worst uit de bus komt. Er kan echter ook met sprayschuim worden gewerkt, waarbij in één keer een laag van 2 à 4 cm wordt aangebracht: dit gebeurt wel in grotere gebouwen waar wanden of plafonds moeten worden geïsoleerd.

Sprayen kan met een spuitbus of met perslucht gedaan worden; bij het sprayen treden regelmatig storingen op en er wordt veel met oplosmiddelen gewerkt. Met het schuimpistool worden gemakkelijk bereikbare plekken bewerkt; de schuimlans kan gebruikt worden om het schuim bijvoorbeeld tegen het plafond aan te brengen, zonder van ladders e.d. gebruik te hoeven maken. Vóór gebruik wordt de cilinder geschud; vervolgens wordt even proefgeschuimd. Na het aanbrengen en uitharden wordt overtollig schuim weggesneden met een dubbelzijdig geslepen voegspijker. De apparatuur wordt schoongemaakt en doorgespoeld met oplos-, reinigingsmiddelen. De purder zorgt tevens voor het afvoeren van de lege containers. Op grote werken wordt er de ene dag gepurd en de volgende dag het schuim weggesneden.

3. Werkomstandigheden

Kitters en purders werken meestal in hun eentje. De kitwerkzaamheden vinden plaats in de afbouwfase bij nieuwbouw en bij onderhoud- en renovatiewerkzaamheden. Purders werken meestal op grote nieuwbouwprojecten zoals kantoren of andere utiliteitsbouw. Ook werken ze op woningbouwprojecten waar grote aantallen woningen in serie worden gebouwd. Men werkt binnen, meestal zijn de ruimtes dan nog niet glasdicht. Er wordt meestal vanaf de vloer gewerkt. Incidenteel op een ladder, rolsteiger of een hellend dak.

3.1 Fysieke belasting

Het werk van de kitter/purder is lichamelijk inspannend. Hij werkt vaker in ongunstige werkhoudingen waarbij hij vooral hinder heeft van regelmatig bukken, in eenzelfde houding werken en van langdurig staan. Wat zijn gezondheidstoestand betreft en over het bewegingsapparaat heeft hij meer klachten dan het overige CAO-personeel; meer nek-, rug-, arm-, en beenklachten. Hij wordt ook vaker behandeld voor spier en gewrichtsklachten en is vaker moe en nerveus. Hij schrijft de gezondheidsklachten ongeveer in dezelfde mate toe aan het werk als het overige CAO-personeel. De kitter/purder verzorgt meestal zelf het transport van de benodigde apparatuur en materialen naar de bouwplaats en op de werkplek. Tijdens het PUR-schuimen loopt men van woning tot woning met de cilinder op de rug; de cilinders wegen 7 tot 15 kg. Voor gebruik moet een cilinder flink geschud worden; tijdens het schuimen loopt men in licht gedraaide houding waarbij de lans met één of beide handen vastgehouden wordt. Per dag loopt men 4 tot 6 uur met de cilinder (eventueel in een draagstel) op de rug; dit kan leiden tot klachten over knellende draagriemen (vooral op de schouders) en/of pijn in de rug. Bij het aanbrengen van kit of schuim op moeilijk bereikbare plekken, en wanneer er geklommen moet worden, ondervindt men een wat zwaardere fysieke belasting.

3.2 Werkstress

De specifieke werkzaamheden van de kitter/purder betreffen een klein onderdeel van het bouwen en zijn vaak weinig afwisselend. Hij werkt wat vaker onder tijdsdruk, vindt het werk weinig interessant en heeft ook wat minder plezier in het werk. Hij wordt relatief vaker behandeld voor overspannenheid. Over de werkorganisatie en de dagelijkse leiding heeft hij meer klachten en vindt dat hij onvoldoende inspraak heeft. Hij ook heeft meer klachten over de samenwerking, waarbij hij zich geregeld stoort aan de afwezigheid en storende prestaties van anderen. Ook de leiding ontbreekt het aan goed werkinzicht. Hij is ontevreden met de beloning en waardering en vindt zijn werk vaker ongunstig voor het privéleven. Hij is dan ook meer ontevreden met het werk. Wat opvalt is dat hij redelijk tevreden is over de werkzekerheid.

3.3 Geluid

De kitter/ purder zelf veroorzaakt weinig lawaai tijdens zijn werk en de geluidsniveaus zijn niet hoog. Incidenteel vindt blootstelling plaats aan lawaai dat door anderen wordt veroorzaakt. Hierdoor kan het dan soms nodig zijn om gehoorbescherming te dragen.

3.4 Trillingen

Bij zijn werkzaamheden ondervindt de kitter/ purder weinig blootstelling aan trillingen.

3.5 Klimaat

Het werk van de kitter vindt in de afbouwfase bij nieuwbouw zowel binnen als buiten plaats. Sommige kitten worden uitsluitend in buitensituaties aangebracht. De purder werkt vaak in nog niet glasdichte woningen. De kitter/purder heeft aanzienlijk meer klachten over het klimaat. Hij heeft vooral hinder van tocht, temperatuurwisselingen, koude en warmte. Het verrichten van het werk in slechte weersomstandigheden kan bij onvoldoende bescherming leiden tot spier- en gewrichtsklachten en tot verkoudheid. Ter bescherming tegen weersinvloeden is het dragen van daarop afgestemde kleding belangrijk. Bij hogere temperaturen (boven 24 graden) neemt de maximale arbeidsprestatie snel af. Onder "zomerse condities" zal daar rekening mee moeten worden gehouden, door extra pauzes in te lassen en extra water te drinken.

3.6 Toxische of hinderlijke stoffen

Bij het werken met kitten, PUR-schuim, oplos-, en reinigingsmiddelen zijn de gevaren en effecten mede afhankelijk van het product, de soort, samenstelling, apparatuur, omstandigheden (binnen/buiten), ventilatie en verwerkingsmethode.

De kitter/purder heeft vooral veel hinder van stof en heeft ook aanzienlijk meer hinder van chemische middelen en van damp, gas of nevel. De kitter/purder heeft ook vaker last van allergische huidaanandoeningen en wordt ook vaker behandeld voor huidaanandoeningen. Het aantal luchtwegklachten is vergelijkbaar met het overige CAO-personeel. De meeste kitten zijn irriterend voor de huid. Bij voortdurend huidcontact is er ook kans op mechanische beschadiging van de huid. Bij binnenverwerking van diverse oplosmiddelhoudende kitten (15 minuten of langer) bestaat bij onvoldoende ventilatie en intensieve inademing kans op inwerking op het zenuwstelsel. Daarnaast zijn er kitten, van bijzondere samenstelling/ technische eigenschappen, die uitsluitend in specifieke situaties worden toegepast. Aan verwerking van deze kitten zijn vaak meer risico's verbonden zoals irriterend voor ogen, luchtwegen en/of kunnen overgevoeligheid of huidaanandoeningen veroorzaken, etc. Informatie daarover en over de preventiemaatregelen zijn te vinden in het Productgroep Informatie Systeem Arbow (PISA); Kitten: hoofdgoep 06, of op de website van de NVK waar ook de leveranciers en vaak ook de productveiligheidsinformatiebladen te vinden zijn.

De purder gebruikt meestal één-component PUR-schuim. Eén-componentenschuim wordt als vloeibare polyurethaan aangeleverd in een spuitbus (cilinder) onder druk. Door het blaasmiddel (freonen) wordt er tijdens het aanbrengen schuim gevormd. Het uitharden vindt plaats door reactie met waterdamp uit de lucht. Het gehalte isocyaan is in het algemeen lager dan bij twee-component schuimen.

Het werken met PUR-schuim is irriterend voor de ogen, de luchtwegen en de huid. Het is schadelijk bij inademing. Het kan dan overgevoeligheid veroorzaken en bij intensieve inademing bestaat de kans op inwerking op het zenuwstelsel.

Bij het werken met PUR-schuim bestaat de mogelijkheid, dat al gesensibiliseerde personen sterk reageren op de blootstelling. Sensibilisatie (overgevoelig worden) van de luchtwegen kan optreden bij inademing van relatief hoge concentraties isocyaan. Eenmaal gesensibiliseerde personen vertonen daarna vaak al een hevige reactie (irritatie, benauwdheid) bij blootstelling aan zeer lage concentraties isocyaan.

De polyol-component van het schuim is veelal niet schadelijk; wel kunnen aminen vrijkomen, die irritaties kunnen veroorzaken aan luchtwegen, ogen en huid.

Als blaasmiddel worden meestal niet reactieve stoffen (freonen) toegepast, welke alleen bij normaal gebruik geen aanleiding zullen geven tot gezondheidseffecten. Bij het werken in slecht geventileerde ruimten kan de concentratie drijfgas echter flink oplopen. Ook kan benauwdheid optreden als gevolg van zuurstoftekort, ontstaan door verdringing van zuurstof door drijfgassen.

Bij het sprayen, vooral in slecht geventileerde ruimten, bestaat de mogelijkheid dat het aërosol wordt geïnhaleerd. Het risico is niet groot, omdat de nevel vooral uit relatief grote druppels bestaat. Dragen van gelaatsbescherming wordt aangeraden om de huid en ogen te beschermen tegen contact met de nevel.

Hoge blootstelling (huid en ademhaling) aan oplos- of reinigingsmiddelen kan bij de kitter/purder optreden bij het ontvetten van oppervlakken, reinigen en doorspoelen van apparatuur, vervangen van cilinders en onderhoudswerk. Aceton en dichloormethaan kunnen zowel via huidcontact als door inademing leiden tot gezondheidsproblemen. Deze oplosmiddelen ontvetten de huid, waardoor men bevattelijker wordt voor ontstekingen, en werken prikkelend op de slijmvliezen van ogen, mond en ademhalingswegen.

Bij herhaalde, langdurige blootstelling aan concentraties boven de wettelijke grenswaarde (aceton: 750 ppm, dichloormethaan: 100 ppm) kunnen effecten op het centraal zenuwstelsel optreden.

3.7 Verlichting

De kitter/purder heeft relatief meer klachten over onvoldoende verlichting en over zien. Bij binnen werkzaamheden is daglicht vaak onvoldoende en moet er met kunstlicht worden gewerkt. Bij buitenwerk is men vaak afhankelijk van de weersomstandigheden voor de verlichting. Slechte verlichting maakt het uitvoeren van het werk moeilijker en kan bovendien leiden tot onveilige situaties. Vooral 's winters in de ochtenduren kan het nog te schemerig zijn om er goed bij te kunnen werken. Bij werken binnen en buiten in de schemering zal voldoende moeten worden bijgelicht.

3.8 Hygiëne

Goede hygiënische voorzieningen en persoonlijke hygiëne zijn voor de kitter/purder noodzakelijk. Het is belangrijk dat er vers stromend water op de werkplek beschikbaar is. Als er geen keet met een watertank kan komen dan moeten andere maatregelen worden getroffen. Ook wat betreft de toiletvoorzieningen moeten faciliteiten aanwezig zijn: goede voorzieningen zijn wettelijk voorgeschreven. Handen en huid reinigen met water en zeep voor pauzes en na afloop van het werk. De huid met een daarvoor geschikte crème/ zalf behandelen om ontvetting te vermijden.

3.9 Veiligheid

Voor de kitter/purder gelden dezelfde risico's als voor andere bouwvakkers in soortgelijke werksituaties. Hieronder vallen bijvoorbeeld het getroffen worden door vallende voorwerpen, het vallen van steigers, het vallen in vloeropeningen, struikelen over slingerende voorwerpen en materialen. Bij het werken vanaf ladders bestaat bij onjuist gebruik van de ladder of bij gebruik van een ondeugdelijke ladder, het risico dat men uit balans raakt en valt. Bij het aanbrengen van PUR-schuim of -spray boven hoofdhoogte bestaat het risico dat er klodders schuim of druppels spray omlaag vallen en in de ogen of op de gelaatshuid terecht komen.

3.10 Persoonlijke beschermingsmiddelen

Gebruik voor keuze van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) de Koopwijzer persoonlijke beschermingsmiddelen van Arbeid en het Productgroep Informatie Systeem Arbeid (PISA). Alle PBM moeten zijn voorzien van een CE-merk. Geef voorlichting, informatie en instructie over doel, gebruik en onderhoud PBM, de PBM zijn afgestemd op de vastgestelde risico's. Werknemers zijn verplicht de verstrekte PBM te gebruiken.

Veiligheidsschoenen (NEN- EN 345) voorzien van S3-codering, werkhandschoenen (NEN-EN 388) en een veiligheidshelm (NEN-EN 397), goede werkkleding (overall) behoren tot de standaarduitrusting van de kitter/ purder.

Bij het werken met kitten, primers, PUR-schuim en met oplos- en reinigingsmiddelen direct huidcontact vermijden, draag beschermende kleding, bijvoorbeeld een katoenen overall. Vervuilde kleding tijdig verschoenen. Ter voorkoming van huidaanandoeningen bij het werken met kit werkhandschoenen dragen. Draag in het algemeen handschoenen, type rubber. Voor bijzondere kitten worden specifieke handschoenen aanbevolen. Gebruik bij kitwerk om huidcontact te voorkomen afmeshulpmiddelen, spatel of kitspuit. Bij het werken met PUR geschikte beschermende handschoenen dragen die bestand zijn tegen chemicaliën (raadpleeg een deskundige en/of lees de verpakking van de middelen) is noodzakelijk. De werkhandschoenen moeten van binnen schoon zijn, en over schone handen worden aangetrokken. Tijdens kitten, sprayen en/of werken boven het hoofd is ook het dragen van een veiligheidsbril of gebruik van een aan de helm bevestigd gelaatsscherm aan te bevelen.

De apparatuur wordt schoongemaakt en doorgespoeld met reinigings-, oplosmiddelen. Het gebruik van oplosmiddelen moet zoveel mogelijk worden beperkt. Werkzaamheden met oplos- en reinigingsmiddelen moeten bij voorkeur in de buitenlucht uitvoeren of in een goed geventileerde ruimte. Als dat niet mogelijk is dan is dragen van ademhalingsbescherming ook bij deze werkzaamheden met oplosmiddelen raadzaam. Het beste is een middel met aangedreven gefilterde lucht (A-filter). Een zogenoemd 'snuitje' is dan ontoereikend.

Bij binnenverwerking van PUR-schuim biedt een ademhalingsbeschermingsmiddel voorzien van een filter geen bescherming tegen te hoge concentraties van het blaasmiddel. Als een dergelijke situatie voorkomt dient een ademhalingsbescherming met toevoer van verse lucht te worden gebruikt. Bij het sprayen van tweecomponenten PUR-schuim moet bij voorkeur gebruik gemaakt worden van een middel met aangeblazen gefilterde lucht (meestal A-filter). Raadpleeg de verpakking, het productveiligheidsinformatieblad van de leverancier en/of een deskundige over de te gebruiken filters.

3.11 Beroepsgebonden aandoeningen

De kitter/purder heeft relatief veel klachten over het bewegingsapparaat en hij wordt ook vaker behandeld voor spier en gewrichtsklachten. De kitter/purder heeft vaker last van allergische huidaanandoeningen en wordt ook vaker behandeld voor huidaanandoeningen. Men wordt ook wat vaker behandeld voor overspanning. Gezien de gezondheidsrisico's zijn specifieke aandoeningen mogelijk t.a.v.;

- Houding en bewegingsapparaat (rug-, nek-, (onder) armen-, benen, knieklachten)
- Huidaanandoeningen (Huidirritatie)
- Psychische aandoeningen (Overspanning).

3.12 Belastbaarheidseisen

TRACTUS RESPERATORIUS	- beschermingsmiddelen vereist (belasting ademhalingswegen/1) - minimum leeftijd 18 jaar (belasting ademhalingswegen/1; zie Arbobesluit)
HUID	- bescherming vereist (belasting huid/1) - minimum leeftijd 18 jaar (belasting huid/1; zie Arbobesluit)

3.13 Maatregelen en oplossingen

Het verdient aanbeveling om voor de werkzaamheden beginnen, goede afspraken te maken over de aanwezigheid en gebruik van transportmiddelen, persoonlijke beschermingsmiddelen, aan en afvoer van producten en afval, een veilige opslag, en dergelijke. Bij aanschaf van PUR-schuim en van kitten; Zie het productveiligheidsinformatieblad van de leverancier en/of het Productgroep Informatie Systeem Arbow (PISA):

- Voor Kitten: hoofdgroep 06.
- Voor PUR-schuim: hoofdgroep 14 Vulmiddelen/plamuren/kunststoffen.

Zorg bij het werken met kitten of PUR (en met oplosmiddelen) voor goede ventilatie, lees de gebruiksaanwijzing op het etiket/ de verpakking, werk netjes, goede persoonlijke hygiëne, handen en huid reinigen met water en zeep voor pauzes en na afloop van het werk. Bij oplosmiddelen en producten met oplosmiddelen in verband met brand/explosiegevaar geen vuur, vonken en niet roken. Niet toepassen op hete oppervlakken.

Voorkom struikelen over rommel en materialen; zorg voor een opgeruimde werkplek, looppaden en werkvloer. Zorg in de winterperiode op de bouwplaats minimaal voor een verlichtingsniveau van 150 – 200 lux, plaats zo nodig bouwlampen bij (NEN 3840). Bij huidklachten tijdig afspraak maken met bedrijfsarts, arbeidshygiënist. Website van de NVK: <http://www.nvkit.org/>

**Kitter, purder, applicateur, monteur
afdichtingen, kaskitter**

		Belastingsgrafiek			
		4	3	2	1
Staan	1		X		
Lopen	2			X	
Traplopen / op ladders klimmen	3		X		
Zitten	4		X		
Werken in gebogen houding	5			X	
Knielen / kruipen / hurken	6	X			
Klimmen / klauteren	7		X		
Tillen	8			X	
Werken met voetschakelaar / pedalen	9	X			
Armbelasting	10			X	
Lichamelijke belasting	11		X		
Lawaai	21		X		
Trillingen: lichaam	22		X		
Trillingen: handen / armen	23		X		
Belasting ademhalingswegen	24				X
Belasting huid	25				X
Natte werkomgeving / werkproces	31	X			
Buitenklimaat	32			X	
Werken op hoogte	41			X	
Werk met sterkstroom / hoogspanning	42		X		
Werken met ovens / ketels / branders	43		X		
Werken met draaiende machines	44		X		
Werken bij verkeer	45		X		
Piekbelasting	51	X			
Overwerk / werken in tarief	52			X	
Visus	61			X	
Kleuren zien	62	X			